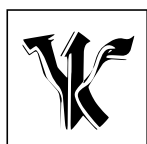

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПУБЛІЧНЕ УРЯДУВАННЯ PUBLIC MANAGEMENT

№ 1 (29) – травень 2022

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

Публічне урядування
Свідоцтво KB 21596-11496 P
Видається з листопада 2015 року
Періодичність: 1 раз на квартал + 1 на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 31.03.2022)
Видання є таким, що реферується в міжнародних
та вітчизняних наукометричних базах:
Index Copernicus, ResearchBib,
Turkish Education Index, Polish Scholarly Bibliography,
Google Scholar, “Україніка наукова”, “Джерело”.
Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України
від 07.11.2018 № 1218 збірник “Публічне урядування”
внесено до Списку друкованих періодичних видань,
що включаються до Переліку наукових фахових видань
України, яким присвоєно категорію “Б”.
Статті у виданні перевірені на наявність плагіату
за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.
Відповідальність за зміст, достовірність фактів, цитат,
цифр несуть автори матеріалів. Редакція залишає за
собою право на незначне редагування і скорочення
(зі збереженням авторського стилю та головних
висновків). Редакція не завжди поділяє думки авторів
та не несе відповідальності за надану ними інформацію.
Матеріали подано в авторській редакції.
Передрук — тільки з дозволу редакції.
Адреса редакційної колегії:
ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія
управління персоналом”
вул. Фрометівська, 2, Київ, Україна, 03039
Офіційний сайт видання:
www.journals.maup.com.ua/index.php/public-management

Public management
Certificate KB 21596-11496 P
Published from november 2015
Pereodisity: 4 times on a year + one
Published by the decision of Academic council of
Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 2 from March 31, 2022)
Collection is included to the international
and domestic scientometrics databases Index
Copernicus International, ResearchBib, Turkish Education
Index, Polish Scholarly Bibliography, Google Scholar,
“Україніка наукова”, “Джерело”.
According to the Order of the Ministry of Education
and Science of Ukraine dated November 7, 2018, № 1218,
the collection “Public management”
is included in the List of printed periodicals, which are included
in the List of scientific professional editions of Ukraine, which
have been assigned the category “B”.
The articles were checked for plagiarism
using the software StrikePlagiarism.com developed
by the Polish company Plagiat.pl.
The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors reserves
the right for a little change and reduction
(with preservation of the author’s style and main
conclusions). Editors can not share the world views of the
authors and are not responsible for the information provided.
Materials filed in the author’s edition.
Reprinting — with the editorial’s permission strictly.
Address of the editorial board:
Interregional Academy of Personnel Management
Str. Frometivska, 2, Kyiv, Ukraine, 03039
Official site:
www.journals.maup.com.ua/index.php/public-management

Публічне урядування : збірник. № 1 (29) — травень 2022. Київ : ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”, 2022. 150 с.

Авербух Г. М. Розвиток сучасних кадрових технологій в системі публічної служби.....	10
Банчук-Петросова О. В. Концепції державного регулювання економічних процесів зовнішньоекономічної діяльності.....	17
Біліченко В. М. Проблеми формування та розвитку кадрового потенціалу Збройних сил України в системі публічного управління: теоретичні засади.....	22
Васільєва Л. М. Теоретичні аспекти дослідження контролю як різновиду правової форми взаємодії громадянського суспільства та органів публічної влади.....	30
Дацій О. І., Ковальський М. Р. Моделювання процесів управління соціально-економічним територіальним розвитком.....	36
Дзвінчук Д. І., Лютий М. О. Про оцінювання ефективності публічного управління територіальними громадами.....	42
Капустян В. В. Оцінка дієвості інституційно-організаційного забезпечення механізмів реалізації соціального партнерства в сучасних умовах.....	52
Ковтуненко О. В. Аналіз забезпечення доступної інфраструктури в м. Черкаси для маломобільних груп населення.....	60
Коломоєць Ю. О. Забезпечення прав і свобод людини в системі публічного управління в умовах пандемії COVID-19.....	66
Кузик П. М. Забезпечення нормативно-правового механізму державного управління безпекою виборів в Україні.....	74
Лень О. О. Політика забезпечення кадрової безпеки в системі публічного управління: напрямки і пріоритети.....	79
Литовченко В. В. Особливості застосування комп'ютерних технологій в процесі надання адміністративних послуг в публічному управлінні.....	86
Майстренко К. М. Комунікації у діяльності органів публічної влади.....	93
Олексієнко О. М. Механізми професійної мобільності державних управлінських кадрів як показник їхнього іміджу у створенні здоров'язбережувального освітнього простору.....	99
Ортіна Г. В., Рибальченко Н. П. Діджиталізація публічної влади.....	104
Пустовойт Є. О. Вплив органів публічного управління на розвиток конкурентних переваг регіону.....	110
Радченко О. В., Радченко О. О. Джерелознавчий аналіз проблематики гібридних війн в сучасному дискурсному просторі України.....	116
Семенець-Орлова І. А., Беленюк Ж. В. Роль адвокатського запиту у забезпеченні доступу до публічної інформації.....	125
Стілл А. В. Концептуальні аспекти публічного управління соціально-економічної безпекою регіону.....	134
Stefanita A. V. Transitional mechanisms of local self-government in the member states of the European Union.....	141

УДК 342.7

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-12](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-12)

Литовченко Віктор Володимирович,
аспірант, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, <https://orcid.org/0000-0002-5453-7394>

Lytovchenko Viktor Volodymyrovych,
Postgraduate Student, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Frometivska str., 2, <https://orcid.org/0000-0002-5453-7394>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Анотація. Зазначено, що процес надання електронних адміністративних послуг націлений на підвищення рівня задоволеності громадськості результатами взаємодії з представниками органів влади та іншими організаціями, в яких розміщуються державні замовлення, при отриманні відповідних послуг. Результатами застосування інформаційно-комунікаційних технологій в практиці державних органів і відповідних організацій повинні стати збільшення доступності адміністративних послуг для фізичних та юридичних осіб, спрощення процесу їх взаємодії з органами (організаціями), зниження рівня корупційних ризиків, підвищення ефективності витрат бюджетних коштів.

Обґрунтовано, що принципи надання електронних адміністративних послуг виступають в якості основних положень, що виражають сутність і значення порядку надання електронних адміністративних послуг, які є обов'язковими для виконання і сприяють прийняттю обґрунтованих і законних рішень суб'єктами, що надають електронні адміністративні послуги.

Визначено, що рівень нормативно-правового регулювання адміністративних послуг в електронній формі має сьогодні велике значення. Тому, в тому числі через відсутність нормативно-правової бази, яка закріплює вимоги до порядку надання електронних державних послуг в деяких регіонах спостерігається скорочення числа громадян, які звернулися за наданням адміністративних послуг в електронній формі.

Отже, на сьогодні законодавчого закріплення норм щодо захисту персональних даних, в тому числі при їх обробці в процесі надання електронних державних послуг, недостатньо, про що свідчить зростаюча кількість порушень, пов'язаних з незаконним використанням персональних даних, що містяться на державних ресурсах. Однак, на наш погляд, це так само створює додатковий ризик неправомірного доступу до інформації про громадян, її використання в корисливих цілях.

Мета роботи. Метою статті є розгляд особливостей застосування комп'ютерних технологій в процесі надання адміністративних послуг в публічному управлінні.

Методологія. Дослідженнями проблем підвищення якості надання електронних державних послуг, у тому числі адміністративних, в публічному управлінні, активно займалися як українські,

так і зарубіжні вчені. Ці проблеми відображені в роботах Буличова Є.В., Облещук О.В., Пенської І.О., Рошик І.А., Соломко Ю.І. Проти недостатньо розкритими залишаються питання визначення підходів до застосування комп'ютерних технологій в процесі надання адміністративних послуг в публічному управлінні.

Наукова новизна. Дістали подальшого розвитку специфічні принципи діяльності інституту електронних адміністративних послуг, що закріпить в собі нормативно встановлені орієнтири для української правозастосовної практики, визначить основні норми правового регулювання відносин у сфері надання електронних послуг, забезпечить його стабільність.

Висновки. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для розкриття інформації про діяльність державних органів влади завжди було одним із пріоритетних завдань публічного управління. Таким чином, в процесі надання електронних державних послуг заявник повинен отримувати всі необхідні відомості про процедуру отримання даної послуги (форми документів, зразки їх заповнення, строки та порядок здійснення електронної послуги, можливість отримання її результату в електронному вигляді тощо). Крім того, електронний спосіб надання адміністративної послуги дає можливість для здійснення контролю за діями і рішеннями органів виконавчої влади, які виступають суб'єктами надання такої послуги.

Ключові слова: адміністративна послуга, державне управління, публічне управління, державна послуга, електронна послуга, виконавча влада, електронні адміністративні послуги, інформаційно-комунікаційні технології.

FEATURES OF THE USE OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PROVIDING ADMINISTRATIVE SERVICES IN PUBLIC ADMINISTRATION

Abstract. It was noted that the process of providing electronic administrative services is aimed at increasing the level of public satisfaction with the results of interaction with representatives of authorities and other organizations where government orders are placed, upon receipt of the relevant services. The results of the use of information and communication technologies in the practice of state bodies and relevant organizations should be an increase in the availability of administrative services for individuals and legal entities, a simplification of the process of their interaction with bodies (organizations), a decrease in the level of corruption risks, and an increase in the efficiency of budget spending.

It has been substantiated that the principles for the provision of electronic administrative services act as the main provisions expressing the essence and significance of the procedure for the provision of electronic administrative services, mandatory for implementation and contributing to the adoption of informed and legal decisions by entities providing electronic administrative services.

It has been established that the level of legal regulation of administrative services in electronic form is of great importance today. Therefore, including due to the lack of a regulatory framework that enshrines the requirements for the procedure for the provision of electronic public services in some regions, there is a decrease in the number of citizens who have applied for the provision of administrative services in electronic form.

Consequently, to date, legislative consolidation of the norms for the protection of personal data, including during their processing in the process of providing electronic public services, is not enough, as evidenced by the growing number of violations associated with the illegal use of personal data contained on state resources. However, in our opinion, this also creates an additional risk of illegal access to information about citizens, its use for personal gain.

The purpose of the research. The purpose of the article is to consider the peculiarities of the use of computer technology in the process of providing administrative services in public administration.

Methodology. Both Ukrainian and foreign scholars have been active in researching the problems of improving the quality of e-government services, including administrative ones, in public administration. These problems are reflected in the works of Bulychova E.V., Obleschuk O.B., Penskaya I.O., Roshchik I.A., Solomko Yu. I. However, the issues of determining approaches to the use of computer technology in the process of providing administrative services in public administration.

Scientific novelty. The specific principles of the Institute of Electronic Administrative Services were further developed, which will establish normatively established guidelines for Ukrainian law enforcement practice, determine the basic rules of legal regulation of relations in the field of electronic services, ensure its stability.

Conclusions. The use of information and communication technologies to disclose information about the activities of public authorities has always been one of the priorities of public administration. Thus, in the process of providing electronic public services, the applicant must obtain all necessary information about the procedure for obtaining this service (forms of documents, samples of their completion, terms and procedure for electronic service, the possibility of obtaining its result in electronic form, etc.). In addition, the electronic method of providing administrative services provides an opportunity to monitor the actions and decisions of executive bodies that are the subjects of such services.

Key words: administrative service, public administration, public administration, public service, electronic service, executive power, electronic administrative services, information and communication technologies.

1. Вступ. Суб'єкти публічного управління реалізують свої повноваження із застосуванням цифрових технологій за допомогою визначеної системи дій, яка становить окремий вид публічної діяльності. Адміністративні послуги є основною і найбільш масовою формою взаємодії населення з органами державної влади, внаслідок якого у громадян формується суб'єктивне уявлення про ефективність діяльності всього державного апарату управління загалом. З розвитком інформаційного суспільства та суспільних відносин виникає необхідність надання адміністративних та інших публічних послуг в електронній формі. Електронна послуга – адміністративна послуга, що надається суб'єкту звернення в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем. В Україні за останні роки значно активізувався процес впровадження електронного урядування (так зване е-урядування), як на рівні центральних органів виконавчої влади, так і на рівні органів місцевого самоврядування. Багато українських міст вже мають конкретні напрацювання у цій сфері.

Отже, питання вдосконалення підходів до визначення застосування комп'ютерних технологій та інформаційно-телекомунікаційних систем в процесі надання адміністративних послуг є особливо актуальними на сучасному розвитку публічного управління.

2. Нормативно-правове регулювання засад надання адміністративних послуг в електронній формі. Сучасний стан надання адміністративних послуг в електронній формі характеризується певними зрушеннями. На сьогодні спостерігається підвищена увага держави до формування новітнього інформаційного суспільства, розширення сфери застосування інформаційно-комунікаційних технологій у розбудові сервісно-орієнтованої держави. Формування ефективної системи електронних послуг в Україні за існуючим законодавством передбачає їх доступність з одного місця – державного порталу адміністративних послуг (Соломко, 2018).

Незважаючи на безліч публікацій, які побічно зачіпають організацію надання електронних адміністративних послуг, відзначимо недостатність рівня нормативно-правового регулювання засад надання адміністративних послуг в електронній формі, що обумовлюється наступними причинами:

1) несистемність прийняття нормативно-правових актів, що регулюють порядок надання адміністративних послуг;

2) прийняття переважно загальних норм надання електронних адміністративних послуг;

3) рекомендаційний характер положень стратегій і концепцій – ненормативних документів, що встановлюють порядок оптимізації надання адміністративних послуг на національному та регіональному рівнях;

4) невиконання органами влади обов'язків щодо прийняття законодавчих актів, зокрема регламентів, з питань застосування інформаційно-комп'ютерних технологій в своїй діяльності і надання електронних адміністративних послуг.

Поняття «електронна адміністративна послуга» носить багатоаспектний характер, оскільки стосується різних сфер модернізації державного управління: від використання сучасних технологій в діяльності органів влади до отримання якісного результату адміністративної послуги заявником (Рощик, 2019).

Введення в дію положень, що регламентують вимоги до адміністративних послуг в електронній формі, дозволяє враховувати фінансові, організаційні, територіальні та інші можливості, які мають істотне значення для їх розвитку в регіонах. Використання автоматизованих систем до діяльності державних службовців має підвищити ефективність і оперативність прийняття управлінських рішень, якість послуг, що надаються фізичним та юридичним особам. Таким чином, надання електронних адміністративних послуг виступає найбільш сучасною формою державного управління.

Електронна адміністративна послуга забезпечується за рахунок використання сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій

в діяльності органів виконавчої влади. В даний час неможливо уявити досягнення високих показників в межах реалізації повноважень органів державної влади, зокрема виконавчих, без застосування комп'ютерних технологій. У зв'язку з цим органами державної влади, відповідальними за реалізацію ідей інформатизації державного управління на території країни, особлива увага приділяється технічному стану.

Стратегічними завданнями, які визначено в Національній стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки № 487/2021 від 27 вересня 2021 року, є: спрощення і скорочення строків реєстрації, створення і припинення інститутів громадянського суспільства, удосконалення інструментів подання документів в електронній формі, розширення кола суб'єктів реєстрації; унормування питання щодо безоплатного надання наявних електронних копій електронних документів на запити на інформацію; удосконалення з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та принципів безбар'єрності законодавчого регулювання порядку та способів подання звернень, у тому числі юридичними особами, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також розгляду таких звернень, відповідальності за їх неналежний розгляд та зловживання правом на звернення; упровадження онлайн-платформи для взаємодії органів виконавчої влади з громадянами та інститутами громадянського суспільства, що забезпечуватиме, зокрема, доступ до механізмів електронних консультацій з громадськістю та громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади (Указ Президента України «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки», 2021).

3. Практика надання електронних адміністративних послуг

Практика надання електронних адміністративних послуг націлена на підвищення рівня задоволеності громадськості результатами взаємодії з представниками органів влади та іншими організаціями, в яких розміщуються державні замовлення, при отриманні відповідних послуг. Результатами застосування інформаційно-комунікаційних технологій в практиці державних органів і відповідних організацій повинні стати збільшення доступності адміністративних послуг для фізичних та юридичних осіб, спрощення процесу їх взаємодії з органами (органі-

заціями), зниження рівня корупційних ризиків, підвищення ефективності витрат бюджетних коштів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій для розкриття інформації про діяльність державних органів влади завжди було одним із пріоритетних завдань публічного управління. Таким чином, в процесі надання електронних державних послуг заявник повинен отримувати всі необхідні відомості про процедуру отримання даної послуги (форми документів, зразки їх заповнення, строки та порядок здійснення електронної послуги, можливість отримання її результату в електронному вигляді і т.д.). Крім того, електронний спосіб надання адміністративної послуги дає можливість для здійснення контролю за діями і рішеннями органів виконавчої влади, які виступають суб'єктами надання такої послуги.

Звісно ж, що використання комп'ютерних технологій для надання адміністративних послуг має сприяти забезпеченню транспарентності органів державної влади в Україні, а реалізація заявлених цілей на практиці безумовно підвищить ефективність взаємодії між органами державної влади та громадянами.

Вищевикладене свідчить про наявність особливих ознак електронних адміністративних послуг, що відрізняють їх від будь-якої іншої діяльності, здійснюваної органами державної влади та іншими уповноваженими суб'єктами.

Незважаючи на чіткий розподіл послуг за рівнем їх надання, в даний час не затверджений єдиний перелік надання електронних адміністративних послуг. Внаслідок чого, на практиці виникає ситуація, коли в регіонах одна і та ж адміністративна послуга називається по-різному, і відповідні органи влади застосовують неоднакові підходи до процедури розрахунку обсягу бюджетного фінансування, що надають таку електронну адміністративну послугу, що призводить до різної оцінки її вартості.

Електронні адміністративні послуги володіють такими ознаками: вони являють собою діяльність, здійснювану уповноваженими органами влади і спеціалізованими організаціями; є способом здійснення державного управління; забезпечуються за рахунок використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності органів виконавчої влади; орієнтовані на підвищення ефективності діяльності органів державної влади; гарантують доступ до інформації про діяльність органів державної влади.

4. Принципи розвитку інституту електронних адміністративних послуг

Проте надання різних видів електронних адміністративних послуг, що відповідає всім сучасним вимогам, видається важким завданням, без реалізації на практиці відповідних принципів. Тому є необхідність в проведенні комплексного дослідження, яке буде включати розгляд принципів надання електронних адміністративних послуг.

Принципи надання електронних адміністративних послуг виступають в якості основних положень, що виражають сутність і значення порядку надання електронних адміністративних послуг, які є обов'язковими для виконання і сприяють прийняттю обґрунтованих і законних рішень суб'єктами, що надають електронні адміністративні послуги (Облещук, 2019).

При цьому, правові принципи діють не відокремлено один від одного, а в певному взаємозв'язку, таким чином, створюючи систему. Формування такої єдиної системи принципів має значення не тільки з теоретичної точки зору, але і з практичної, оскільки забезпечує належний рівень законодавства. У науковій літературі, система правових принципів розглядається як сукупність принципів права, з об'єктивно існуючою ієрархічною структурою, що забезпечує єдність правового регулювання відносин, що виникають у суспільстві.

Відсутність на законодавчому рівні спеціальних принципів електронних державних послуг призводить до неналежного здійснення органами влади своїх обов'язків, не дотримання вимог законодавства державними службовцями органів влади, працівниками багатofункціональних соціальних центрів. Більш того, велика частина загальних принципів так само носить декларативний характер в межах надання електронних адміністративних послуг, не дотримується суб'єктами, які їх надають, що сприяє зниженню ефективності державного управління.

Тому, беручи до уваги, що розвиток інституту електронних адміністративних послуг багато в чому залежить від дотримання певних вимог, слід виділити його специфічні принципи. На наш погляд, система таких принципів закріпить в собі нормативно встановлені орієнтири для української правозастосовної практики, визначить основні норми правового регулювання відносин у сфері надання електронних послуг, забезпечить його стабільність. Крім того, дані принципи можуть здійснювати виховну функцію, надаючи відповідний вплив на поведінку осіб, що безпосередньо взаємодіють з заявни-

ками при наданні електронних адміністративних послуг. Так само підкреслимо, що в даному випадку дотримання нормативно закріплених принципів надання електронних адміністративних послуг має сприяти зниженню рівня корупції в країні.

Відзначимо, що будь-яка сукупність правових принципів неоднозначна і відрізняється за сферою дії, змістом, цільовою спрямованістю, характеру зв'язку, формами. З огляду на те, що процес надання електронних адміністративних послуг є формою державного управління, і, отже, спрямований на реалізацію прав і свобод громадян, забезпечення належного функціонування органів державної влади, то пропонується поділити принципи надання електронних адміністративних послуг за їх змістом на: основні (основоположні), що визначають умови надання електронних адміністративних послуг необхідні для захисту прав і свобод громадян, і організаційні, що відображають порядок здійснення діяльності суб'єктами надання електронних адміністративних послуг.

Щодо правовідносин, які складаються в процесі надання електронних адміністративних послуг між заявниками та уповноваженими суб'єктами надання названих послуг, то законодавцем не закріплюється спеціальних правових принципів, здатних утворити єдину систему. Однак, беручи до уваги положення загальної теорії права, на наш погляд, система принципів надання електронних адміністративних послуг повинна являти собою, структурно впорядковану сукупність основоположних ідей, спрямованих на врегулювання суспільних відносин, що виникають в процесі надання електронних адміністративних послуг.

Отже, за сферою впливу, треба виділити наступні принципи надання електронних адміністративних послуг в публічному управлінні:

1) загальні принципи – поширюють свою дію на всі норми права, гарантують цілісність і стабільність права в цілому. До таких принципів належать: принцип справедливості, принцип пріоритету прав людини, принцип рівноправності, принцип законності, принцип правосуддя. З огляду на те, що сутність принципів такого виду розкриваються в основних законодавчих актах держави, до них можна віднести конституційні норми;

2) міжгалузеві принципи, будучи похідними від загальних, відображають особливості декількох суміжних галузей права, а саме: об'єктивність, доступність, всебічність, своєчасність;

3) галузеві принципи діють в межах окремо

взятої галузі публічного управління. Оскільки предметом публічного управління виступають «різноманітні відносини, що складаються в сфері державного управління, здійснюваного органами виконавчої влади, іншими державними органами, посадовими особами», то принципи даної галузі права набувають особливого значення для процесу надання електронних державних послуг, що є формою державного управління. Серед таких слід розглядати: принцип гласності у здійсненні публічного управління, принцип підконтрольності і підзвітності державних органів, принцип відповідальності державних органів за прийняті адміністративні акти (рішення).

Також треба виділити принципи правових інститутів. У цьому змісті знаходять закріплення основні вимоги, що застосовуються до окремих відносин, що становлять предмет публічного управління. При цьому, в той час як одні вчені заявляють про важливість визначення інституційних засад, інші вказують на необхідність їх розмежування тільки щодо великих інститутів права. На нашу думку, обидві точки зору мають право на існування, оскільки не є взаємовиключними. Деякі види суспільних відносин в силу свого особливого характеру припускають наявність самостійної системи принципів. Тому, з огляду на те, що адміністративна послуга є одним з інститутів системи публічного управління, що розвивається, а відносини, що складаються в процесі надання електронних державних послуг, представляють собою спеціальний предмет правового регулювання і об'єктивно заслуговують прийняття окремих норм-принципів (інституційного виду), представляється доцільним сформулювати систему принципів надання електронних адміністративних послуг.

Закріплення принципів надання електронних адміністративних послуг в українському законодавстві забезпечить створення умов, необхідних для реалізації законних прав та свобод заявників, при їх зверненні до державних органів влади та організацій за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій.

5. Висновки. Отже, рівень нормативно-правового регулювання адміністративних послуг в електронній формі має сьогодні велике значення. Тому, в тому числі через відсутність нормативно-правової бази, яка закріплює вимоги до порядку надання електронних державних послуг в деяких регіонах спостерігається скорочення числа громадян, які звернулися за наданням адміністративних послуг в електронній формі.

Визначено, що на сьогодні законодавчого закріплення норм щодо захисту персональних даних, в тому числі при їх обробці в процесі надання електронних державних послуг, недостатньо, про що свідчить зростаюча кількість порушень, пов'язаних з незаконним використанням персональних даних, що містяться на державних ресурсах. Однак, на наш погляд, це так само створює додатковий ризик неправомірного доступу до інформації про громадян, її використання в корисливих цілях.

Формування державних баз даних з метою оптимізації надання електронних державних послуг, має супроводжуватися створенням такого механізму їх захисту, при реалізації якого повністю буде виключена можливість несанкціонованого доступу до них. Законодавче закріплення принципу захисту персональних даних, в свою чергу, послужить основою для вдосконалення адміністративно-правового регулювання захисту прав і свобод заявників, які звернулися за наданням електронної державної послуги. При цьому необхідно нормативно визначити права і обов'язки органу державної влади, уповноваженого на здійснення контролю та нагляду за дотриманням вимог щодо захисту персональних даних громадян, особливо суб'єктами, які надають адміністративні електронні послуги в публічному управлінні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буличов Є.В., Лєгеза Є. О. Деякі аспекти процедури надання адміністративних послуг у сфері справляння податків і зборів. *ScienceRise. Juridical Science*. 2020. № 1. С. 34–42.
2. Облещук О. В. Теоретико-правові засади та особливості надання адміністративних послуг в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 2. С. 72–76.
3. Пенська І.О. Сучасний стан надання адміністративних послуг населенню суб'єктами публічної адміністрації. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 41. С. 242–246.
4. Рощик І.А., Овсіюк М.В. Ключові показники результативності як основа мотивації працівників центрів надання адміністративних послуг. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2019. Вип. 4. С. 252–266.
5. Соломко Ю.І. Розвиток системи надання адміністративних послуг як умова забезпечення ефективності впровадження електронних послуг. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 3. С. 146–157.
6. Указ Президента України «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки». № 487/2021

від 27 вересня 2021 року [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

REFERENCES

1. Bulichov, E. V. (2020) Deyaki aspekty protsedury nadannya administratyvnykh posluh u sferi spravlyannya podatkov i zboriv [Some aspects of the procedure for the provision of administrative services in the sphere of collecting taxes and fees], *ScienceRise. Juridical Science*, 1, pp. 34-42.
2. Obleshchuk, O.V. (2019) Teoretyko-pravovi zasady ta osoblyvosti nadannya administratyvnykh posluh v Ukrayini [Theoretical and legal foundations and features of the provision of administrative services in Ukraine], *Aktual'ni problemi pravoznavstva*, 2, pp. 72-76.
3. Penskaya, I. A. (2020) Suchasnyy stan nadannya administratyvnykh posluh naselennyyu sub'yektamy publichnoyi administratsiyi [The current state of the provision of administrative services to the population by public administration entities], *Infrastruktura rinku*, vol. 41, pp. 242-246.
4. Roshchik, I.A. (2019) Klyuchovi pokaznyky rezul'tatyvnosti yak osnova motyvatsiyi pratsivnykiv tsentriv nadannya administratyvnykh posluh [Key performance indicators as the basis for motivating employees of centers for the provision of administrative services], *Visnik Nacional'nogo universitetu vodnogo gospodarstva ta prirodoznavannya. Ekonomichni nauki*, 4, pp. 252-266.
5. Solomko, Yu. I. (2018) Rozvytok systemy nadannya administratyvnykh posluh yak umova zabezpechennya efektyvnosti vprovadzhennya elektronnykh posluh [Development of the system for the provision of administrative services as a condition for ensuring the effectiveness of the implementation of electronic services], *Efektivnist' derzhavnogo upravlinnya*, 3, pp. 146-157.
6. Ukaz Prezydenta Ukrayiny "Pro Natsional'nu stratehiyu spryyannya rozvytku hromadyans'koho suspil'stva v Ukrayini na 2021-2026 roky " № 487/2021 vid 27 veresnya 2021 roku [Decree of the President of Ukraine (2021) "About the National Strategy for the Development of Community Support in Ukraine for 2021-2026" Verkhovna Rada of Ukraine (2021)], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>.